

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvo sta na mestnem tergu št. 10.

Sostava orgelj.

(Spisal Ign. Zupan, ml.)

(Dalje.)

Kdo da je iznašel sapnike na vlake (Schleifladen) in druge zastarele *smučnice* sostave, se čita tako-le:

Kdo da je izumil „Springlade“, ne vemo; po mnenji Patroclus *na galkopni* Moller-jevem se toliko zna, da bi imela omenjena sostava iznajdena biti od dveh *ee* slavnih orgljarjev z imenom Bader.

Po mnenji Prätorius-a spada omenjena iznajdba v čas od 1250—1300. Soditi smemo, da iznajdba „Springlade“ je vdomačena bila ob istem času, ko je igranje z pestmi odpravljeno bilo, in potem igranje z persti vpravljeno, in to od časa 1360 in do konca istega veka. Je li domovina tej sostavi Nemčija bila, se ne da spričati, če se tudi tako ugiblje.

Kdo da je pa pravi iznajditelj sapnikov na vlake (nam dobro znanih „Schleifladnov“, kakor jih tu pri nas nahajamo), terdó Nemci, da je iznajditelj iz njihove domovine. Po mojstru je že 1442. l. sapnik na vlake v cerkvi sv. Martina v Gröningenu od orgljarja Martina Agricola izdelan bil. Ali ta vloga zanesljivosti zasluži, je vprašanje; ker večinoma spisi govoré, da sapnik *Toda je verujem* na vlake je bil poznejšega časa, morda še le od 1500 do 1530. l. iznajden.

V novejšem času, sedajnega veka, se mnogo dela, v pridobiti si še večjih zboljšav in kaj novega izumiti, posebno gledé sapnikov, ki jih hočejo še nad sapnike na stožke ali „Kegelladen“ povzdigniti. To je gotovo, da se teh še le tu ali tam poskušanih in iznajdenih zistem ne moremo poprijeti, ker še niso splošno odobreni, kakor so sapniki na stožke.

V svojih noticah naglašajo razni mojstri in umetniki lastne iznajdbe, katerim priterdujejo in jih za dobre spoznavajo tudi slavni muziki, n. pr. J. G. Heinrich, kr. glasbeni vodja itd. v Gorau-u. Ta odobrava in hvali „Präzisionsladen“, kojega je izumil F. A. Mehmél, orgljarski mojster v Stralsundu in Wismaru. Omenjeni sapnik je zeló podoben „Hahnenladnu“, ima sapotočne cevke (kakor Kegelladen), in čez te povprek ima igralne vlake.

Posebno so hvalili in odobravalí leta 1879. sapnico na petelince „Hahnenlade“, katero je izumil R. A. Randebrok, orgljarski umetnik v Paderbornu. Omenjena zistema je bila ob svojem času zeló opisovana kot za najboljšo.

Terdi se, da zaradi tega, ker se sapa pri „Hahnenladnu“ v zdol šterlečem cevku le enkratno lomi, kar se pri „Kegelladnu“ dvakratno godi; in pravijo, da bi to znalo motiti pri glasu. Fiziki terdó, da se sapa pri udarcih dvakratnega izlomka utruji ali oslabi za eno stopinjo. To nam dokazuje sapna tehtnica. Pri „Schleifladnu“ pa oslabi na raztezu celega zbora nad zaklopnico 8 do 10 stopinj, potem še le zahteva dolgo odpeljavo piščalnikov. „Hahnenladen“ ni še opravičen; tega sem se sam prepričal v tovarni g. Rieger-ja. Tam smo imeli obrís te sisteme, in sem se z vsakem udom seznanil. Rieger je menil to novo iznajdbo pričeti izdelovati, ali vsled preobilne mehanike in gibajočih se oddelkov je preračunal, da omenjena sistema zahtevano gibčnost izgubi. „Hahnenlade“ ima, kakor pri sapniku na stožke, za vsak ton svojo zaklopnico, katere na zdol obrnjene ležé na sapnih požiralnikih ali škornjicah, in vsaka zaklopnica je toliko daljša, da ob konci zadenejo nosove petelincev, ki tako zaklopnice odpirajo. Zaklopnice pa so vstvarjene tako, kakor pri sapniku na vlake, katere čez ležeča sapa sama zapira.

Pod zaklopnici je premikajoči vlak. V tem so nabrani v tretjem delu gibajoči se petelinci; omenjeni vlak premika pa ob koncu upravljen triogelnik, na katerega je privezan potez ravno tako, kakor pri sapniku na vlake.

Tudi peresa niso odstranjene, ker morajo vlak in v njem nabrano gibajočo se in dergajočo težo nazaj porivati. Vlak pa teče čez registre mostove in kadar se ti dvignejo kviško, tedaj je spremen odpert, in petelinci istega spremena zadevajo s svojimi nosovi ob zaklopnice. Kadar je pa spremen zapert, se mostovi znižajo in zadnja teža petelincev nižje leži. Vsled tega so nosovi petelincev od zaklopnice toliko oddaljeni, da tudi pri pritisku taste ne more petelincev istega spremena zaklopnice doseči, in s tem je spremen zapert. Vsa ta mehanika derči in se premiče na tisuč ogibih, katera more kolikor toliko gladko igranje zadrževati.

Vse to giblje se pod zaklopnici, katerih je toliko, kolikor piščal na poveršji, in nad vsem zaklopnici stoji v velikem oddelku sapa, nič predelena, v toliki meri, kakor je ves sapnik v promeru. (Dalje prih.)

Pesmaričica po številkah za nežno mladino.

Št. 46.

|| 3 4 5 | 6 . 5 | $\dot{3}$ $\dot{2}\dot{1}$ $\overline{76}$ | 6 . 5 | 4 6 $\dot{1}$ | $\dot{3}$. $\dot{2}$ | $\dot{1}$ 3 4 |

1. Bo-di mi zdrava, ro - ži - ca za-la! v ti-hej sa-mo-ti skri-va te

2. Cvetje ru-de-če ve-ter raz-me-če, te-be in me-ne čas za-du-

| 5 . 0 | $\dot{2}$ $\dot{1}$ 7 | 6 . 5 | $\dot{3}$ $\dot{2}\dot{1}$ $\overline{76}$ | 6 . 5 | $\dot{1}$ 5 3 | 1 . 2 |

1. vrt. K tvojim vo-nja-vam, raj-skim $\dot{d}\dot{i}$ - ša-vam, v solnčnih je žar-kih

2. ši. To-rej bod' zdra-va, ro - ži - ca za-la! dok-ler še si-je

| 3 4 5 | 6 . 0 | 7 6 7 | $\dot{1}$. 3 | $\overline{54}$ 3 2 | 1 . 0 ||

1. pot mi od - prt, v solnčnih je žar-kih pot mi od - prt.

2. raj-ska po-mlad, dok-ler še si-je raj - ska po-mlad.

„Dur“ in „mol“.

Poleg tonovega načina, po katerem smo dozdej peli, imamo še drug tonovi način, pri katerem je prvi ton „1“ postavljen kot tretji in torej šesti ton „6“ kot prvi ali temeljni. Prvi, nam uže znani način, se imenuje „dur“, drugi pa „mol“. Zaradi melodije se pogosto nekatere stopinje v molu spreminjajo, kakor kaže naslednji zgled durškale in molškale navzgor in navzdol:

Durškala: 1 2 3 4 5 6 7 $\dot{1}$ — $\dot{1}$ 7 6 5 4 3 2 1
 Molškala: 6 7 1 2 3 4 5 6 ————— 6 5 4 3 2 1 7 6

(Dobro pazite na poltone, kakor kažejo poteze.)

Vaje v molu.

Glavni pripomoček pri petji skladeb v molu je, da si pevec po tihem zapoje (pozneje samo v duhu predstavi) od tona „1“ navzgor ali navzdol — kakor potreba kaže — vse tone do dotičnega tona, s katerim se začenja napev v molu.

(V naslednjih številkah je višina tona „1“ naznanjena.)

Št. 47.

(1 = es) || 1 7 6 0 | 6 7 1 0 || 1 2 3 2 | 1 7 6 0 ||
 do si la la si do do re mi re do si la
 c h a a h c c d e d c h a

| 6 7 1 2 | 3 2 1 7 | 6 . 0 0 | 6 . 7 1 | 2 3 4 5 |
 la si do re mi re do si la la si do re mi **fa sol**
 a h c d e d c h a a h c d e **fis gis**

| 6 . 0 0 | 6 . 5 4 | 3 2 1 7 | 6 . 0 0 || 6 . 1 3 | 6 . 3 1 | 6 . 0 0 ||
 la la **sol fa** mi re do si la la do mi la mi do la.
 a a **g f** e d c h a a c e a e c a.

(Pazite dobro na razloček pri petji 4 3 navzgor in 5 4 navzdol!)

Št. 48.

(1 = es.) || 1 1 1 7 | 7 . 6 0 | 6 7 1 2 | 3 .. 0 | 4 2 1 7 |
 O-če! z nami bo-di, ka-ži pra-vi pot, ki do sre-če

| 2 . 1 0 || 3 5 4 3 | 3 . 2 0 | 2 4 3 2 | 3 .. 0 | 1 3 2 1 |
 vo-di; Ti nam daj kre-po-sti, da, kar sklene um, v dja-nji naš po-

| 7 .. 0 | 1 7 3 2 | 17 6 0 ||
 gum ska-že brez sla-bo-sti!

Št. 49.

(1 = f.) || $\overline{1\ 2\ 3\ 2} \mid \overline{1\ 7\ 6\ 5} \mid \overline{6\ 7\ 1\ 2} \mid \overline{3\ 2\ 3\ 0} \mid$

1. Soln-ce mi-lo pri-sve-ti-lo le-po nam je čez go-ró,
2. Kak' cvet-li-ce in ro-si-ce že po tra-vi se bliš-će!
3. Vse ra-du-je, o-živ-lju-je zjut-raj se in o-mla-dí.

|| $\overline{3\ 3\ 54\ 3} \mid \overline{2\ 2\ 43\ 2} \mid \overline{3\ 2\ 1\ 7} \mid \overline{6\ 5\ 6\ 0} : ||$

1. in za-pe-li so ve-se-li ptič-ki svo-jo pes-mi-co.
2. Cvet-je kli-je, žlaht-no di-je, b'če-li-ce po njem šu-mé.
3. Tu-di mo-je sr-ce po-je, Stvar-ni-ka naj po-ča-stí.

Št. 50.

(Pesmica ima dva razna takta.)

(1 = f.) || $\overline{0\ 1} \mid \overline{1\ 2\ 3} \mid \overline{3\ 6\ 6} \mid \overline{6\ 5\ 4} \mid \overline{32} \mid \overline{3\ 0\ 3} ||$

1. Pri-ro-da je spa-la, pa zo-pet je vsta-la, in
2. O-krog ve-se-li-ce nam de-la-jo pti-ce, in
3. Ne-bo nam pri-ču-je, in svet o-zna-nu-je: Bog

|| $\overline{3\ 4\ 5\ 5\ 4\ 3} \mid \overline{2\ 3\ 4\ 3\ 2} \mid \overline{1\ 2\ 3\ 3\ 2\ 1} \mid$

1. priš-la je za-la pa lju-ba pom-lad, in priš-la je za-la pa
2. mla-de cvet-li-ce o-lep-ša-jo vse, in mla-de cvet-li-ce o-
3. O-če kra-lju-je v lju-bez-ni čez nas, Bog, O-če kra-lju-je v lju-

|| $\overline{7\ 2\ 1\ 7} \mid \overline{0\ 3} \mid \overline{1\ 7\ 3} \mid \overline{6} ||$

1. lju-ba pom-lad, pa lju-ba pom-lad.
2. lep-ša-jo vse, o-lep-ša-jo vse.
3. bez-ni čez nas, v lju-bez-ni čez nas.

Št. 51.

(Po tihem se zapoje 1. 7. 6.)

(1 = g.) || $\overline{6\ 6\ 7\ 3} \mid \overline{6\ 1\ 7\ 3} \mid \overline{6\ 7\ 1\ 2} \mid \overline{32\ 1\ 1\ 7} ||$

1. De-te rev-no, de-te ma-lo, kdaj mi bo-deš po-pla-ča-lo
2. Sem na ro-kah te no-si-la, v bo-le-či-nah te zdra-vi-la,
3. Po-stelj ko-li-krat po-stla-la, zi-bel tvo-jo sem zi-ba-la,
4. Čez-te se po-tem na-gni-la, srč-no Bo-ga sem pro-si-la:
5. De-te ma-lo in u-bož-no, bo-di pridno in po-bož-no,

|| $\overline{0\ 1\ 1\ 32\ 1} \mid \overline{7\ 7\ 2\ 7} \mid \overline{6\ 6\ 1\ 7\ 6} \mid \overline{5\ 6\ 7\ 3} ||$

1. vse, kar za-te skrb-na ma-ti mog-la sem in bom pre-sta-ti,
2. za-te noč in dan skr-be-la, za-te sem in bom ži-ve-la,
3. pe-sem ti za-pe-la slad-ko, da za-spa-lo si čez krat-ko,
4. O-če, hu-de-ga ga bra-ni, me-ni, se-bi ga o-hra-ni,
5. s tem skr-bí mi boš pla-ča-lo, de-te rev-no, de-te ma-lo,

6. 7 1. 2 | 3..2. 1 | 7..6. 5 | 6..0 0 0 ||

1. mog-la sem in bom pre-sta - ti.
 2. za - te sem in bom ži - ve - la.
 3. da za-spa-lo si čez krat - ko.
 4. me-ni, se-bi ga o - hra - ni!
 5. de - te rev-no, de - te ma - lo!

Št. 52.

(Po tihem se zapoje 1 2 3.)

(1 = es.) || 3 | 3 2 1 | 1 7 6 | 6.. | 3. 4 | 3 2 1 |

1. Kak' le-po se soln-ce ó - zi - ra, za - ha - ja in
 2. Za go-re vi - so - ke se skri - va, še ma-lo o-
 3. Vse spravlja se mir-no po - či - val, po - tih-ne-jo

| 1 7 6 | 7.. | 0 0 3 | 4 3 2 | 2 1 7 | 6.. | 5. 7 |

1. jem-lje slo - vó; že ža-rek za žar-kom u - mi - ra, nas
 2. zi - ra se zdaj; kak' v sen-ci do - li-na po - či - va, uže
 3. trud-ne stva-ri; po - čit-ka po - treb-ne-ga vži - val, tud'

| 1 7 6 | 7 6 5 | 3.. | 0 0 4 | 3 2 1 |

1. sko - raj za - pu - sti - lo bo, nas sko - raj za-
 2. s hladom o - de - va se gaj, uže s hla-dom o-
 3. ót - rok poh - lev - no za - spí, tud' ót - rok po-

| 2 1 7 | 6.. | 0 0 ||

1. pu - sti - lo bo.
 2. de - va se gaj.
 3. hlev-no za - spí.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— Iz Ljubljane. — V Ljubljanski stolnici se je pelo pod vodstvom g. A. Foersterja: Cvetno nedeljo: J. Škroup „Missa IV.“, dr. Witt Grad. in Offert., Introitus, Credo in Communio choraliter. Veliki četrtek: Kaim Missa „Jesu Redemptor“, dr. Witt grad., A. Foerster Offert., Introitus, Credo in Communio choraliter. Veliki petek: Vittoria „Popule meus“ in Janez IV., kralj Portugalski „Crux fidelis“. Zvečer: 1. A. Foerster „Lamentacije“. 2. K. Nehr „O salutaris hostia“ (moški 4-spev). 3. dr. Witt „Improperium“. 4. A. Foerster „Sicut ovis“ (ženski 3-spev). 5. Knahl „Mane nobiscum, Domine!“ 6. dr. Witt „Velum templi scissum est“ (mešani 4-spev). 7. A. Foerster „Tamquam ad latronem“ (moški 3-spev). 8. Palestrina „Stabat mater“ (8-glasni dvožbor).

Veliko soboto: Rampis Missa „Cunibert“, dr. Witt Grad., Vesperae choraliter z orgl., dr. Witt „Aurora coelum purpurat“, Kempter „Te Deum laudamus“ (z orkestrom), Leitner „Regina coeli laetare“ (za mešani zbor z orkestrom), Waldeck „Tantum ergo“ (moški zbor).

Velikonočno nedeljo: Schaller Missa „Salve Regina“ (z orkestrom), Zangl Graduale „Haec dies“ (moški zbor), A. Foerster Offert. „Terra tremuit“.

Velikonočni ponedeljek: Schöpf Missa III. „S. Caeciliae“ (z orkestrom), Zangl Graduale, Stehle Offert. „Angelus Domini“.

Belo nedeljo: Schweitzer Missa ss. angel. custodum, A. Foerster Grad., Stehle Offert.

Moški zbor gospodov bogoslovcev pod vodstvom gosp. Čuka je pel veliki teden izvirne napeve k „Terpljenju Jezusovemu“, zložil L. Bella, „Pange lingua“ od Riharja, „Miserere“ od A. Foerster-ja in Palestrine, „Vexilla regis“ neznanega skladatelja; psalme, pa „Benedictus“ in „Lamentacije“ koral 4-glasno harmonizovan od A. Foerster-ja.

— Pri sv. Jakobu v Ljubljani se je veliki petek zvečer pelo pod vodstvom g. L. Belar-ja: 1. Očitanje od Foerster-ja. 2. Solve vocem neznanega skladatelja. 3. Ecce quomodo zl. Jak. Gallus († 1591). 4. Ave verum od Mozarta. 5. Improperia od Witta. 6. Popule meus od Tomaso Lud. da Vittoria 1560. 7. Lamentacije od Foerster-ja.

Veliko soboto pri vstajenji: Zveličar gre iz groba od Rob. Führer-ja. Te Deum od Foerster-ja. Regina coeli od Foerster-ja. Tantum ergo od Kempter-ja.

Velikonočno nedeljo. Pri slovesni veliki maši: Maša od Zangl-na z orkestrom. Regina coeli od Foerster-ja. Terra tremuit od C. Geierlechner-ja.

Velikonočen ponedeljek: Missa angelika od Schöpfa. Angelus Dominus od Stehle-ja. Terra tremuit od C. Geierlechner-ja.

— **Iz Vojnika.** — Morda vstrežem kateremu prijatelju cerkvene glasbe z naslednjimi pisanimi pirhi:

a) Das Harmoniumspiel von B. Mettenleiter, Kempten. Knjiga je namenjena za samouk, ter ne pričakuje od učenca celo nobene muzikalne izobraženosti. Pisatelj uči praktično na harmoniju igrati: to je stopati in perste staviti. Počeniš od C-dur in A-mol vodi učenca v prav lahkih pa resnih izgledih skoz vse moderne tonove načine ter kaže pri vsakem tonu, kako naj se persti polagajo. Njegovi izgledi so lahke preludije ali pa štiriglasne pesni iz starih časov. Zlasti te pesni so zaradi svoje priproste harmonije, pravi biseri cerkvene glasbe ter se dajo celo lahko in prav pobožno pevati.

Po modernih tonih pridejo na versto cerkveni toni in nekoliko o kontrapunktu — vse za prakso.

Ker je pri nas mnogo cecilijancev, ki niso imeli prilike se v šolah muzike naučiti, bodi jim ta knjiga gorko priporočena; doživela je v malih mesecih že drugi natis; stane pa 3 marke.

b) Heinze, theor. prakt. Harmonie u. Musiklehre je za samouk v teoriji to, kar Mettenleiter za prakso: on hoče brez učitelja sistematično seznaniti bralca z muzikalnimi skrivnostmi. Heinze piše tako genetično, obširno in določno, da ga sledenj pazljiv učenec zamore lahko razumeti; posebno pohvalo pa si je zaslužil sè svojo razpravo o modulaciji. Knjiga stane 6 mark.

Foersterjev nauk o harmoniji ni pisan za samouk, ampak za šolo. Njegovo knjigo zamorejo s pridom rabiti izšolani organisti, ti pa tem bolj, ker jim bode zaradi svoje gladke slovenščine in lepih izgledov dobro služila za ponavljevanje.

c) Kothe, Handbuch für Organisten, je knjiga, v kateri se nahaja lepa zbirka preludij v vsakem tonu. Skladbe so vzete iz raznih knjig (Fischer, Hesse, Brosig, Kittel i. dr.); so razne gledé izpeljave, nekatere prav lahke, druge zelo težavne; vse blage in resne; polifonne so jako umetne ter zahtevajo veliko tehnično gibčnost. Kolikor je bilo meni kot samouku mogoče, to knjigo porabiti, je ne morem dosti prehaliti, ter le želim, da bi si jo vsaka cerkev naročila. Tu bi še le ogromna večina naših organistov spoznala, kako revno in suhoparno da igrajo. Cena je knjigi 5 mark. Ljubljanska kat. bukvarna jo je pred kratkim dala inserirati.

Dostavljati mi ni treba, da so vsi trije pisatelji, Mettenleiter, Heinze in Kothe prav navdušeni cecilijanci, ter da se te knjige tudi v cecilijinem katalogu od strokovnjakov gorko priporočajo.

Dr. Kukovič.

— **Na Igu**, meseca aprila. — Kdo bi odrekal spoštovanje in popolno priznanje onim možem in društvom, kateri delajo in se trudijo za vzvišeni in pravi napredek človeštva! Kdor žrtvuje vse svoje moči, zmožnosti in nadarjenost, bodisi na katerem koli polji, blagru in povzdigi človeštva, vreden je splošnega in popolnega priznanja in obče hvalnosti, katero mu tudi vsi zavedni in napredni možje vselej po pravici in v vsaj meri skazujejo. — A vsakdanje skušnje nam pa tudi dostikrat le predobro pričajo, da se dobro in zaslužno velikokrat ne le iz nevošljivosti in hudobije spačenega človeštva priznati neče, ter se ono z nekako navdušenostjo zatreti ali vsaj zmanjšati hoče, ampak da je temu največkrat vzroka iskati v nizki stopinji inteligence in pomanjkanju potrebne izobraženosti. Kdor s svojim kratkovidnim in plitvim razumom in znanjem naprednih mož misli in načela razumeti in zapopasti ne more, potem tudi ravnanja takih mož odobravati ali celo priznati ne zamore. Kaj čuda, ako se taki svojeglavno napačnega derzé, ter vsa določila in pravila prezirajo! — A na drugi strani nam pa zopet vsakdanjske skušnje dovolj očitno pričajo, da oni, kateri vse svoje delovanje občenemu blagru in pravemu napredku daruje, se za tako brezobzirno in nikdar opravičeno ravnanje takih mož ne zmeni, ampak vedno po pravi poti modro in dostojno napreduje. Zavest, da je pravo in dobro ravnal, dá mu vedno novo moč, vse krivično sumničenje velikodušno prenašati in prezirati!

Kdor se le količkaj z muzikalno literaturo bavi, ter prebira razbe muzikalne knjige, zamore z veseljem priznati, da pravična cecilijanska ideja vedno več prijateljev pridobiva, ter se versta njenih nasprotnikov čedalje bolj manjša. In to ni nikakor čudno, vsaj je pred vsem svetom očitno, da kdor hoče veljati za omikanega in naprednega, ter biti v resnici pravi in pokorni sin matere katol. cerkve, ne sme in nikakor ne more določila in pravila gledé reforme cerkvene glasbe prezirati.

To je splošno moje mnenje o cecil. cerkveni glasbi, v obče si pa dovoljujem od svojega zadnjega sporočila pristaviti, da, odkar smo začeli spolnovati cerkvena določila, nismo do danes peli za pičico pri slovesnih sv. mašah drugače, kakor le to in tako, kakor zahteva dotično cerkveno določilo, in tako se hočemo tudi v prihodnje ravnati!

Sicer imam pa na cerkveno-glasbenem polji v pretečenem letu le majhen napredek, ako smem sploh tako se izraziti, zaznamovati. Pri popoldanski službi božji ob vel. praznikih vpeljali smo pete lat. večernice. Stvar mi je s početka, izvzemši petja psalmov in magnific., napravljala zaradi pomanjkanja potrebnih in pripravnih muzikalij, še dosti sitnosti, posebno gledé „antifon“ in „himen“. A sedaj, odkar se mi je posrečilo, dobiti potrebne muzikalije, premagana je vsa sitnost. Ako bi utegnil kdo potrebovati takih muzikalij, svetujem mu omisliti si jako koristno in zelo ceno zbirko: „Vesperale Romanum“ pri Fr. Pustet-u v Regensburgu za samo 3 marke. Zbirka izšla je v teku tega leta, ter ima na 37. polah za posamezne praznike celega leta po versti dotične antifone psalmov in magnif., za tem sledé himne praznika, verzikel, respons, i. t. d. Kdor pa želi psalme čveteroglasno spremljevati, naj si pa v ta namen omisli zelo praktično zbirko „Vesperale Romanum.“ Sectio I. Fr. H. Haberl in Hanisch. Velja samo 1 gl. 14 kr. Kdor pa želi čveteroglasno spremljevanje himen celega leta, naj si pa oskerbi „Hymnos Vesperarum, Auct. Jos. Hanisch. Cena zbirki je samo 1 gl. 44 kr.

V pretečenem letu naučili smo se na novo Missa in hon. S. Ant. d. Padua od Fr. Schaller-ja, Op. 48. mnogo „offertorij“ iz zelo koristne in priprave zbirke XV Offert. od P. Utto Kornmüller-ja in več družega gradiva. Sedaj imamo v delu Stehle-tovo Preis Messe: Salve Regina.

Ne dá se sicer tajiti, da je začetek težaven in počasen, a ako smo vzajemni in vztrajni, venčal bode lep vspeh naš trud in naše delo. Poleg tega imeli pa bomo tudi veselo zavest, da smo se trudili po svoji moči in dolžnosti za božjo čast in povzdigo službe božje, tako tudi za duševno oblačenje, za versko in estetično oliko milega našega naroda.

Cecilijanec.

Razne reči.

— Pesmarica je v I. delu, kar se tiče not, že davno popolnem pripravljena za tisk, in tudi preč. g. mons. L. Jeran je vis. čast. knezoškofijstvu že izročil popravljeni tekst dotičnih melodij, tako, da se more zdaj v najkrajšem času I. del Cerkv. pesmarice izročiti v tisk. Obsegal bode veliko število pesni mašnih, adventnih, božičnih, postnih, velikonočnih, binkoštnih, sv. rešnjega Telesa in za druge razne praznike cerkvenega leta „de tempore“. Drug del bode obsegal pesni Marijine, raznih svetnikov in „de communi“, pa pristavek raznih potrebnih pesni in molitveno knjižico. Za eno knjigo bi bila cela pesmarica predebela, in tudi bi se moralo zdaj zopet dolgo časa čakati na popravo jezičnih napak starih besed.

— P. Manganelli, tergovec z muzikalijami v Rimu, poslal je pismo do sv. Očeta Leona XIII., v katerem naznanja, da ga je terdna volja, v prihodnje samo skladbe strogega sloga izdajati. Sv. Oče ukazali so mu na to pismo odgovoriti med drugim sledeče:

„Cum Sanctitas Sua vestigiis Decessorum suorum inhaerens nihil magis exoptet, quam ut in sacris concentibus qui ad divinum cultum adhibentur ea ratio vigeat, quae tum artis praestantia commendetur, tum eo stilo ac spiritu qui sua dignitate et nobilitate res divinas maxime decet, consilium a Te propositum libenter exceptit, firmiter confidens Te in operibus tum veterum tum recentiorum Auctorum evulgandis diligenti delectu curaturum, ut ea utrique laudi quam sacrae musicae decus postulat, apprime respondeant. Ex hoc profecto fiet, ut tuus labor non minus Tibi gloriosus quam Pontifici Maximo gratus et jucundus existat; qui eximium romanae laudis patrimonium ibi potissimum in lucem proferri gaudet, ubi felicitate ingeniorum et temporum natum est; et probe intelligit quantopere ipsum possit ad aliorum doctrinam et incitamentum valere, et ad incolumem tuendam sacrorum concentuum dignitatem contra corruptionem saeculi, quae non parvam labem etiam in artes optimas invexit. Adprecans itaque Pater Sanctissimus a Deo ut egregiam tuam voluntatem adjuvet, et prospero exitu fortunet, Apostolicam Benedictionem quam postulasti, Tibi in pignus paternae dilectionis peramanter impertit.“

K tej izjavi sv. Očeta menda nikakoršnega komentarja ne potrebujemo.

— Kaplan mestne župnije v Innsbruck-u, č. g. Maurer, je na tamošnjem učiteljski prišel podučevalni kurs za koralno petje; oglasilo se jih ni nič manj kot 70 učencev, t. j. kandidatov učiteljskega stanú. Dokaz to, da ti ljudje čutijo potrebo, se vender tudi kaj cerkvene glasbe naučiti, da jim je le prilika dana. Tudi na Dunaju so, kakor smo že zadnjič poročali, k spoznanju prišli, da se ne skerbí za potrebo ljudstva, ako skoraj nobeden mladih učiteljev službe na koro opravljati ne more. V predlagani prenovi naše šolske postave se namreč nahaja to-le: „Na izobraževaliških za učitelje se podučuje: . . . Glasba s posebnim ozirom na cerkveno glasbo“. Bog daj, da se tudi uresniči!

— Kakor „Učiteljski Tovariš“ v 8. št. poroča, se je bilo na povabilo gospoda skladatelja „Pesmarice po številkah“ 5. aprila šlo okoli 30 gospodov učiteljev v drugi mestni ljudski šoli v Ljubljani, kjer jim je g. A. Foerster prav umevno (se vé da v domačem jeziku) razlagal „metodo“ pri poučevanju v petji po številkah. — Naj še pristavimo, da se je prvi natis „Pesmarice po številkah“ že poprodal ter da je že drugi natis gotov.

— Kakor so razni slovenski časniki oglašali, je pred kratkim prišlo na svetlo novo delo č. o. Angelika Hribar-ja pod naslovom: „Venec Mariji, kraljici brez madeža spočeti, zavetnici treh redov sv. Franciška, v spomin 700letnice njegovega rojstva“. I. snopič obsega 24 Marijinih pesni in velja 75 kr. — Ker našemu glasbenemu referentu to delo ni v roke prišlo, ne moremo o njem kaj več poročati; za danes ga le naznamo.

Dopisnica vredništva lista: Preč. g. dr. A. K. v V. in g. F. G. na L.: Prelepa hvala! — Gg. I. C. v. St. L. in I. L. v. J.: Za danes ni bilo mogoče. — G. L. R. v B. B.: Posebej tiskanih glasov ni mogoče tu dobiti; treba bode jih iz Regensburga naročiti. Knjigo dobite po pošti.

Pridana je listu 5. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjerda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga **Cecilijino društvo**. — Tiska **R. Milic**.